

Zohlednění požadavků a podmínek vyplývajících ze stanoviska SEA ke koncepci Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky

	Stanovisko SEA	Prohlášení předkladatele
	<p>Část A Požadavky na úpravu navrhované Adaptační strategie:</p>	
1.	<p>Doplnit do AS následující adaptační opatření: „Při likvidaci důlních děl a lomů preferovat jejich hydrickou sanaci a rekultivaci, tj. využití důlních děl a lomů s přítoky kvalitativně vhodných důlních vod k vytvoření náhradních zdrojů pitné vody využitelných pro řešení krizových stavů.“ Toto opatření lze zařadit do části „3.3 Vodní režim v krajině a vodní hospodářství“, popř. do části „3.4 Urbanizovaná krajina“, nebo do části „3.9 Průmysl a energetika“.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme, byl zapracován (str. 43, 3.3.3.15):</p> <p>3.3.3.15 Hydrické využití důlních děl a lomů <i>Likvidace a rekultivace důlních děl a lomů nabízí příležitosti k zadržování vody v krajině a vytváření zdrojů vod pro vodárenské účely nebo využití v obdobích dlouhodobého sucha. Tam, kde vlastnosti horninového masívu umožní zaplnění těchto území vodami v potřebné kvalitě, mohou vzniknout zdroje vody nebo přírodní prvky stabilizující okolní krajinu.</i></p> <p><u>Při likvidaci a rekultivaci důlních děl a lomů prověřit možnosti jejich hydrického využití k akumulaci vod a tento způsob využití posoudit v případě důvodné potřeby na zajištění trvalého nebo náhradního zdroje pitné vody nebo vody pro řešení krizových situací. Hydrické využití k akumulaci nebo retenci vod dále preferovat také v případě, kdy tento veřejný zájem výrazně převáží nad veřejným zájmem, který zajišťoval schválený plán následné rekultivace těžbou dotčeného území.</u></p>
2.	<p>U opatření „Zajistit flexibilitu a spolehlivost dopravního sektoru, zajištění provozu po extrémních projevech počasí“ vypustit text „Náhlé a výrazné změny v průtokovém množství mohou mít dopad na sedimentaci, ekologickou stabilitu řek, kvalitu vody a údržbu vodních koryt. Bez vhodných adaptačních opatření mohou mít častější výkyvy hladin řek vliv na spolehlivost a bezpečnost vodních cest“, neboť nenavazuje žádné konkrétní doporučení.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme, byl zapracován (str. 61, 3.8.3.1):</p> <p><i>Náhlé a výrazné změny v průtokovém množství mohou mít dopad na sedimentaci, ekologickou stabilitu řek, kvalitu vody a údržbu vodních koryt. Bez vhodných</i></p>

	<p>Další možností je doplnění doporučení: „Posoudit plánovaná opatření pro zajištění spolehlivosti vodních cest z hlediska dopadů změny klimatu a předpokládaných častějších extrémů, zejména dlouhodobějšího nedostatku vody. Zvážit, zda je v těchto souvislostech jejich realizace ekonomicky a ekologicky vhodná.“</p>	<p><i>adaptačních opatření mohou mít častější výkyvy hladin řek vliv na spolehlivost a bezpečnost vodních cest.</i></p> <p><u>Posoudit plánovaná opatření pro zajištění spolehlivosti vodních cest z hlediska dopadů změny klimatu a předpokládaných častějších extrémů, zejména dlouhodobějšího nedostatku vody, a zvážit, zda je v těchto souvislostech jejich realizace ekonomicky a ekologicky vhodná.</u></p>
3.	<p>Opatření k minimalizaci povrchového odtoku (3.4.3.1) doplnit o infiltrační systémy v rámci stávajících a budoucích ploch městské zeleně včetně trávníků, neboť tato opatření mají zároveň významné pozitivní protiprašné efekty.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme, byl zapracován (str. 46, 3.4.3.1): <u>Realizace retenčních objektů na vhodných místech</u> (průlehy, zasakovací rýhy, vegetační zasakovací pásy, poldry a retenční nádrže), <u>infiltrační systémy v rámci stávajících a budoucích ploch městské zeleně,</u> konstrukce vegetačních střeš a stěn, jakož i <u>retence dešťové vody s možností jejího přímého využití.</u></p>
4.	<p>Zmírňování následků záplav v urbanizovaném území (3.4.3.6) se nemůže omezit na posuzování možných dopadů navrhovaných staveb a projektů v územích potenciálně ohrožených povodněmi. Požadujeme do AS doplnit, že dlouhodobým cílem ochrany před povodněmi je zajistit, aby v záplavových územích nedocházelo ke kumulaci trvale žijících osob. V rámci zdravotnických systémů je v této souvislosti nutno řešit vyšetřování zaplavených zdrojů pitné vody a prevenci přenosných nemocí po záplavách, listeriózy, identifikace plísňových onemocnění a nemocí přenášejících komáry.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme, byl zapracován (str. 48, 3.4.3.6): <u>Stavby a projekty zamýšlené v urbanizovaných územích potenciálně ohrožených povodněmi by měly vycházet z hodnocení možných dopadů těchto klimatických událostí. Dlouhodobým cílem ochrany před povodněmi je zajistit snižování počtu osob s trvalým bydlištěm v záplavovém území.</u></p> <p>.....</p> <p>V rámci zdravotní prevence je nutno po záplavách v souladu s povodňovými plány řešit sledování (monitoring) jakosti zaplavených zdrojů pitné vody, prevenci přenosných nemocí po záplavách vč. listeriózy a identifikaci plísňových onemocnění a nemocí přenášejících</p>

	<p>5. Jelikož adaptační opatření v oblasti zdraví a hygieny komplexně neřeší problematiku vln horka, požadujeme návrhy opatření v Adaptační strategii doplnit – ať již v rámci opatření týkající se urbanizované krajiny nebo v oblasti zdraví a hygieny – o přípravu „mezirezortního akčního plánu pro vlny horka“, který definuje nezbytné změny koncepčního přístupu k této problematice a poskytne rámec pro:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytváření plánu prevence ostrovů tepla ve velkých aglomeracích; • Stanovení urbanistických požadavků ochrany před městskými ostrovy tepla – např. důsledná ochrana a rozšiřování zeleně v intravilánech obcí, přizpůsobování barev a materiálů povrchů staveb a zpevněných ploch tak, aby absorbovaly méně tepla, preferovat stavební a konstrukční materiály zajišťující odraz slunečních paprsků, apod.; • Prověření efektivity stávajícího varovného systému pro smogové situace při vlnách horka a zvážit vytvoření varovného systému pro vlny horka s možností regulací hlavních emitentů znečištění ovzduší a tepla (např. dopravy) při extrémních teplotách; • Vytváření klimatizovaných útulků (prostor s vhodným mikroklimatem) pro vulnerabilní a senzitivní osoby a děti s chronickými dýchacími nemocemi v nemocnicích a sociálních centrech; • Vzdělávání zdravotnických profesionálů, obecní správy a policii o rizicích vln vedra a jejich omezování; • Přípravu osvětových kampaní pro vulnerabilní skupiny (starší osoby a rodiče dětí). 	<p>komáry.</p> <p>S požadavkem souhlasíme, byl zpracován (str. 49, 3.4.3.7):</p> <p><u>Vytvářet plány prevence ostrovů tepla ve velkých aglomeracích. Stanovit urbanistické požadavky ochrany před městskými ostrovy tepla.</u></p> <p><u>Zvážit vytvoření varovného systému pro horké vlny s možností regulací hlavních emitentů tepla a znečištění ovzduší při extrémních teplotách.</u></p> <p><u>Vytvářet klimatizované útulky (prostory s vhodným mikroklimatem) pro zranitelné a citlivé osoby a děti s chronickými dýchacími nemocemi v nemocnicích a sociálních centrech.</u></p>
Požadavky pro implementaci Adaptační strategie a navazující koncepce a projekty:		
	<p>6. Požadujeme připravit a meziresortně schválit jasná kritéria pro integraci adaptace změny klimatu do plánování a přípravy velkých investičních záměrů prostřednictvím výběru optimálních adaptačních opatření. Tato opatření mohou využít a dále rozpracovat kritéria pro volbu vhodných adaptačních přístupů popsána v kapitole 11 vyhodnocení:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Explicitní stanovení řešeného rizika/problému a popsání možného dlouhodobého vývoje a všech nejistot; • Zvažování možných adaptačních cest a racionální volba nejvhodnější formy dlouhodobého řešení daného problému – tj. zda je na základě vědomé úvahy voleno robustní řešení, které funguje za více předpokladů a v různých situacích anebo zda realizátor vědomě přistupuje k přijmutí maximálně flexibilního systémového řešení, které bude možno bez větších problémů upravovat dle vývoje klimatu; 	<p>Souhlasíme s požadavkem.</p> <p>Kritéria pro stanovování investičních priorit v závislosti na riziku jsou předmětem Komplexní studie dopadů, zranitelnosti a zdrojů rizik souvisejících se změnou klimatu v ČR (dokončení 11/2015). Na základě návrhu této studie budou investiční priority diskutovány se všemi relevantními resorty. Celková prioritizace opatření v jednotlivých sektorech bude podrobněji řešena v rámci přípravy Národního akčního plánu adaptace, a rovněž na základě výsledků zmiňované</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Bonifikace opatření, která mají potenciální vícenásobné adaptační (a případně i mitigační) efekty – např. zároveň snižují rizika vln horka i povodňových stavů; snižují vlivy teplotních extrémů a energetické nároky apod.; • Důsledné posouzení a zvážení potenciálních pozitivních a negativních vlivů na životní prostředí, obyvatelstvo a ekonomiku; • Stanovení a zvážení všech přímých a nepřímých finančních nároků na realizaci a údržbu. 	<p>studie, např. s využitím cost & benefit analýzy.</p> <p>Stanovení a zvážení všech přímých a nepřímých nákladů na realizaci a údržbu opatření by mělo být předmětem konkrétních záměrů a aktivit.</p>
7.	<p>Bez ohledu na volbu adaptačního přístupu je vždy vhodné preferovat řešení, která mají vícenásobné vlivy na straně užitků (tzv. win-win řešení) a nízká negativa na straně rizik či nákladů (tzv. lowregret volby).</p>	<p>S požadavkem souhlasíme, byl zpracován (str. 25, kap. 3):</p> <p>Za nejdůležitější principy, ze kterých by měla adaptace na změnu klimatu v ČR vycházet, považujeme integrovaný přístup jak při posuzování synergie adaptačních a mitigačních opatření, tak i při posuzování vhodnosti navrhovaných opatření pro jednotlivé složky životního prostředí, hospodářství a sociální oblast, dále prioritní realizaci řešení s vícenásobnými vlivy na straně užitků (tzv. win-win řešení) a s nízkými negativy na straně rizik či nákladů (tzv. low-regret volby), identifikaci příležitostí spojených s procesem adaptace, zabránění nevhodným adaptacím a konečně budování vědomostní základny a poskytování objektivních informací pro rozhodovací procesy na všech úrovních.</p>
<p>Požadavky pro zamezení vlivů jednotlivých projektů naplňujících Adaptační strategii na zvláště chráněná území, lokality soustavy Natura 2000, ekosystémy a biodiverzitu:</p>		
8.	<p>Využívání nepůvodních a nově vyšlechtěných druhů a odrůd v lesnictví a zemědělství je možné pouze v případě jednoznačného prokázání, že nedojde k jejich nekontrolovanému šíření nebo narušení genofondu volně rostoucích druhů.</p>	<p>Záměrné rozšiřování nepůvodních druhů či hybridů do krajiny je podmíněno souhlasem orgánu ochrany přírody dle ustanovení § 5 odst. 4 a 5 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.</p> <p>Adaptační strategie se introdukcí nových druhů prakticky nezabývá, šlechtění odrůd zmiňuje jen okrajově. Za účelné preventivní opatření ve vazbě na uvedený právní</p>

		<p>předpis považujeme hodnocení invazního potenciálu, tedy hodnocení možného rizika využití, pro které již existují metodické podklady. "Jednoznačné prokázání" považujeme za problematické, neboť k tomu by bylo zapotřebí předběžné ověřování v podobě dlouhodobého pěstování na větších plochách a v různých klimatických podmínkách ČR, nemluvě o délce vývojových fází jedinců např. u dřevin.</p>
9.	<p>Pro všechny odběry povrchových vod je třeba stanovit a důsledně kontrolovat minimální zůstatkové průtoky, případně minimální hladiny u vodních nádrží, které budou dostatečné pro zachování kontinuity toků, přežívání na vodu vázaných rostlin a živočichů, zachování břehových porostů a celkové fungování ekosystému vodních toků a nádrží.</p>	<p>Souhlasíme s požadavkem. Problematika je obsažena v opatření 3.3.3.10 Racionalizace licenčního systému pro odběr vody a vypouštění. Požadavek na stanovení a kontrolu minimálních zůstatkových průtoků vyplývá ze zákona 254/2001, o vodách.</p>
10.	<p>Nastavit pravidla agroenvironmentálních opatření s větším respektem vůči nárokům volně žijících druhů.</p>	<p>Souhlasíme s požadavkem a budeme usilovat o jeho plnění. Požadavek byl zapracován (str. 33, kap. 3.2.3.3): Za účelem adaptace na změnu klimatu je nezbytné <u>efektivně nastavit standardy DZES tak, aby přispívaly ke zvyšování schopnosti půdy a krajiny zadržet vodu.</u></p>
11.	<p>Vyhodnotit důsledky pěstování energetických plodin na přírodu, krajinu a zdraví obyvatel a přijmout účinná opatření, která zamezí negativním vlivům, a to v oblasti legislativy, dotací i zemědělských standardů.</p>	<p>Souhlasíme s požadavkem, domníváme se však, že by měly být vyhodnoceny důsledky změny struktury pěstovaných plodin. Samotné pěstování energetických plodin se neliší od ostatních zemědělských plodin a není odlišně dotováno. Vliv na přírodu, krajinu a zdraví obyvatel tkví v nárůstu ploch, umístění a návaznosti monokultur plodin, jejichž pěstování je ekonomicky výhodné. Zemědělské standardy by měly být navyšovány horizontálně, bez ohledu na cílové využití plodin. K uvedené problematice existuje Akční plán pro biomasu v ČR na období 2012 - 2020, jejímž zpracovatelem je MZe (ve spolupráci s</p>

		<p>MPO, MŽP, ERÚ a dalšími). Uvedený dokument analyzuje využití biomasy pro energetické účely či navrhuje opatření vhodná pro udržitelnost zemědělsko-energetického propojení. V závěru dokumentu je pak shrnuto vyhodnocení a doporučení týkající se např. zemědělství, lesnictví, energetiky, dotační politiky, apod. Dokument pak uvádí i nástroje k implementaci akčního plánu jako je např. Program rozvoje venkova, Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci Společné zemědělské politiky EU po roce 2013.</p>
12.	<p>Při případném budování nových velkých vodních nádrží (VN) je třeba důsledně dodržet podmínky uvedené v koncepci i v samotném Generelu LAPV (lokalit akumulace povrchových vod). Budování vodních nádrží by mělo být až poslední možností při vyčerpání ostatních variant řešení problému. V případě, že se budování VN ukáže jako nezbytné, je třeba zvolit lokalitu i způsob provedení s nejmenším negativním vlivem na složky životního prostředí a aplikovat účinná kompenzační opatření.</p>	<p>Souhlasíme s požadavkem a nadále budeme usilovat o jeho plnění. Opatření 3.3.3.14 (str. 43) klade podmínky pro přezkoumání lokalit pro akumulaci povrchových vod ještě před samotným rozhodnutím o budování vodních nádrží.</p>
<p>Podmínky zamezení potenciálních zdravotních rizik navržených adaptačních opatření:</p>		
13.	<p>V rámci návrhů systémů opětovného využití málo znečištěných nebo částečně vyčištěných odpadních vod (intervence 3.3.3.2) a vod srážkových důsledně zohledňovat a eliminovat možné biologické a mikrobiologické znečištění vod.</p>	<p>Souhlasíme s požadavkem. Bude dále řešeno vytvořením pravidel pro využití předčištěných odpadních vod k závlahám a znovupoužití v domácnostech a provozech tak, aby nedocházelo k ohrožení zdraví obyvatelstva.</p>
14.	<p>V zátopových oblastech cíleně eliminovat výroby a sklady, kde se nacházejí toxické látky a léčiva. V těchto oblastech dále eliminovat výskyt skládek a hromadění biologického odpadu.</p>	<p>Souhlasíme s uplatněním požadavku pro nové provozy. U stávajících provozů bude postupováno individuálně s cílem minimalizovat dopady na udržitelný rozvoj území a veřejné rozpočty.</p>
15.	<p>V rámci opatření (3.3.3.6) navrhujícího zpřísnění a zefektivnění kontroly provozu čistíren odpadních vod sledovat kvalitu biologického procesu včetně patogenů, a zajistit možnost dezinfekce.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme částečně – řešení problematiky patogenů a možností dezinfekce je relevantní v souvislosti s využitím kalů z ČOV, a to v souvislosti s požadavky Evropské legislativy. Požadavek byl zapracován (str. 41, 3.3.3.6):</p>

		<p>Vhodným opatřením je podpora <u>decentrálních způsobů řešení odvádění odpadních vod (decentrálně aranžované sanitární systémy - DESAR, decentrální ČOV, ...)</u> vedoucí k minimalizaci produkce odpadních vod vypouštěných nebo odvážených mimo místo vzniku, a dále <u>zprůsňování a zefektivnění kontroly provozu stávajících zařízení</u>. Decentrální řešení likvidace odpadních vod by však mělo být používáno především jako ekonomicky a/nebo ekologicky vhodné doplňkové řešení k centrálním systémům.</p>
16.	<p>Infiltrace povrchových vod do vod podzemních (3.3.3.12) by měla využívat pouze taková řešení, která zamezí možnému ovlivnění kvality vody a znehodnocení kolektorů. Umělou infiltraci je nutno zcela vyloučit zejména u kolektorů podzemních vod sloužících k čerpání balené pitné vody.</p>	<p>Souhlasíme s požadavkem a v rámci přípravy Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu budeme usilovat o jeho plnění.</p>
17.	<p>U opatření k zajištění funkčního a ekologicky stabilního systému sídelní zeleně (3.4.3.4) je nutno vyloučit zeleň, která může alergizovat senzitivní skupiny populace.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme částečně – alergenní je většina rostlin včetně běžných druhů dřevin a bylin. Požadavek lze uplatňovat v okolí objektů, kde se shromažďují jedinci více ohrožení alergickou reakcí (zdravotnická zařízení, mateřské školy, domovy seniorů apod.), kde by míra alergennosti měla být jedním z hlavních kritérií při výběru skladby zeleně.</p>
18.	<p>Možná opatření na ochlazování otevřených prostor v oblasti urbanistického rozvoje, stavebnictví a architektury (3.4.3.5) by obecně měla preferovat prvky využívající tekoucí vodu. Při návrhu rozprašovačů by neměla být využívána technická řešení vytvářející jemné aerosoly, které mohou být potenciálním infekčním agensem.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme částečně – z pohledu zlepšování mikroklimatu v sídlech a ochrany před vlnami veder je potřeba podporovat vodní prvky a plochy obecně, aby bylo možné tyto zájmy uspokojit s ohledem na místně specifické podmínky. V konkrétních případech (záměrech) se zohlední lokální podmínky a případná omezení daného území. V rámci přípravy Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu budeme usilovat o přesnější specifikaci opatření s ohledem na lidské zdraví. Kromě toho probíhá příprava</p>

		Národní strategie budov (projekt podpořen z fondů EEA / Norsko), která bude problematiku urbanistického prostředí v závislosti na dopadech změny klimatu řešit podrobněji.
19.	V rámci budoucích aktualizací AS přihlédnout k navrženým doporučením v kapitole 7.4. vyhodnocení. Při přípravě akčního plánu AS přihlédnout k navrženým doporučením v kapitole 7.5. vyhodnocení.	Souhlasíme s požadavkem a v rámci přípravy Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu budeme usilovat o jeho plnění.
20.	Předkladatel koncepce zajistí, aby při implementaci opatření Adaptační strategie byla zohledněna doporučení k prevenci, případně ke zmírnění potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví uvedená v kapitolách 7 a 12 vyhodnocení.	Souhlasíme s požadavkem a v rámci přípravy Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu a následné implementace adaptačních opatření budeme usilovat, aby byla tato opatření vzata v úvahu, přičemž konstatujeme, že řada doporučení zahrnutých v kapitole 7 vyhodnocení je již jednotlivě uvedena ve stanovisku SEA ke koncepci a prohlášení předkladatele koncepce o jejich zohlednění je již součástí této Informace o zohlednění stanoviska SEA ke koncepci.
21.	Předkladatel koncepce zajistí sledování a rozbor vlivů AS na životní prostředí a veřejné zdraví.	Souhlasíme s požadavkem.
22.	Předkladatel koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých obdržných vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejní schválenou koncepci. Zpracuje odůvodnění podle § 10g odst. 4 věty druhé zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, které bude součástí usnesení vlády (resp. jeho přílohy) a zveřejní opatření pro zajištění sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.	Souhlasíme s požadavkem.
Část B.		
Požadavky a podmínky z hlediska vlivů na lokality soustavy Natura 2000:		
23.	Záměry, které budou navrhovány na základě AS, musí být před schválením jejich realizace pečlivě vyhodnoceny, resp. posouzeny v rámci procesu jejich přípravy z hlediska vlivů na konkrétní dotčené přírodní lokality tvořící soustavu Natura 2000 ve smyslu ustanovení § 45h a § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny, a to vždy včetně kumulativních vlivů.	Požadavek bude uplatněn v rozsahu působnosti § 45h odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že jakákoliv koncepce nebo záměr, který může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit příznivý stav předmětu

		<p>ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti, podléhá hodnocení jeho důsledků na toto území a stav jeho ochrany z uvedených hledisek. Nelze předjímat, že veškeré záměry, které budou navrhovány na základě AS, vyhoví uvedené definici.</p>
24.	<p>Veškerá opatření musí být navržena s respektováním integrity a územní ochrany evropsky významných lokalit (EVL) a ptačích oblastí (PO) soustavy Natura 2000 a nesmí vést k poškození nebo zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území. Při výběru konkrétních záměrů naplňujících cíle této koncepce je třeba upřednostňovat ty, které zlepšují stav předmětů ochrany EVL a PO, nebo jej alespoň nezhoršují.</p>	<p>S požadavkem souhlasíme a budeme usilovat o jeho plnění s tím, že budeme prosazovat, aby navržená opatření nevytvářela systémové příčiny k narušování integrity a územní ochrany EVL a PO a ke zhoršení stavu předmětu ochrany těchto území. Při výběru konkrétních záměrů naplňujících cíle této koncepce je třeba upřednostňovat ty, které zlepšují stav předmětů ochrany EVL a PO, nebo jej alespoň nezhoršují. Tento požadavek budeme uplatňovat vůči všem, kdo budou implementovat adaptační opatření uvedená v Adaptační strategii, respektive Akčním plánu. Při konkrétních záměrech se bude jednat zejména o lokální, případně regionální aktivity. Velká část adaptačních opatření není v kompetencích předkladatele - MŽP.</p>